FN, UD, Kompass och sanningen

FN:s MR-kontor OHCHR i Genève har stängt av Anders Kompass, chef för OHCHR:s Fältoperationer, för att ha läckt en konfidentiell rapport till Frankrike. Nu bekräftar FN att utredningen även handlar om de läckta marockanska diplomatbreven.
Samtidigt nekar svenska FN-representationen i New York till att ha försökt påverka FN gällande Anders Kompass avstängning, något tidningen The Guardians reporter bestämt hävdar.

I skiftet av april och maj månad väckte nyheten att Anders Kompass läckt en intern FN-utredning stor internationell uppmärksamhet. Rapporten handlar om övergrepp mot flyktingbarn utförda av franska FN-soldater i Centralafrikanska Republiken. Kompass ska ha läckt denna direkt till Frankrike, då han inte tyckte FN gjorde tillräckligt i frågan.

– Vi vet inte helt vad som läggs Kompass till last eller varför han suspenderats från sin tjänst utan får avvakta den utredning som nu görs, skriver UD:s rättschef Anders Rönquist i ett pressmeddelande.

Rättschefen nämner dock inget om att UD sedan i november 2014 känt till de läckta marockanska diplomatbreven. I dessa beskriver Marockos FN-ambassadör Omar Hilale, då stationerad i Genève, hur han fått hjälp av Anders Kompass på olika sätt.

Enligt brittiska tidningen The Guardian, som släppte nyheten om Anders Kompass, ska den svenska FN-representationen i New York ha protesterat till höga FN-chefer och hotat bedriva en smutsig kampanj om Kompass tvingades till avsked.

– Sveriges FN-ambassadör i New York har inte uttryckt sig så som tidningen The Guardian påstår och vi har fullt förtroende för att FN kommer att genomföra sin undersökning på ett oberoende och trovärdigt sätt, skriver UD:s rättschef Anders Rönquist.

Men till tidskriften Västsahara säger reportern Sandra Laville följande:

– Presstalespersonen för den svenska ambassadören försökte hävda att ambassadören inte hade yttrat sig på det sätt som vi beskrev. Men vi har bevis att ambassadören, det vill säga andre ambassadören, utryckte sig på just följande sätt, svarar reportern på den ansedda tidningen The Guardian, som år 2014 vann Pulitzer-priset.

– Varken ambassadör Skoog eller jag har talat med The Guardian, och ingen av oss har heller hotat FN med att ”go public”, svarar Per Thöresson, andre ambassadör på den svenska FN-representationen i New York.

Om The Guardians uppgifter är korrekta väcker det allvarliga frågor om svensk utrikespolitik. Tidskriften Västsahara har sökt UD och UD:s rättschef för klargörande. Jan Tegel, presstalesman på UD:

– UD:s rättschef har gjort ett uttalande, vilket jag skickade till dig i förra veckan. UD kommer inte att ge några ytterligare kommentarer. Anders Kompass är inte anställd i UD – han jobbar för FN – därför hänvisar vi även fortsättningsvis till FN.

Frågan är om Sverige försökt hota FN att lägga locket på om Anders Kompass? Till vilka höga FN-chefer är det Sverige ska ha framfört sitt hot?

– Jag har ingen kommentar på den frågan. Du får vända dig till den svenska FN-representationen, svarar Farhan Haq, biträdande presstalesman för FN:s generalsekreterare.

Samtidigt fick reportern Matthew Russel Lee på Inner City Press, som bevakar FN i New York, en bekräftelse att de läckta diplomatbreven från Marocko utreds av FN. Den första maj ställde han följande fråga till nämnde Farhan Haq:

– Om nu läckan till Frankrike var så allvarlig som herr Colville på OHCHR säger, varför gjordes inget angående den första läckan till Marocko? Vad är statusen gällande den undersökningen?

– Båda undersökningarna pågår. Det är två olika fall, där den ena handlar om Västsahara och den andra involverar Centralafrikanska Republiken. Vi får invänta resultatet av dem båda.

Arto Valtonen

Se även separat artikel som redogör för fyra av de läckta marockanska diplomatbreven på sidan 14.

FAKTA

Sverige är en av de största bidragsgivarna till MR-kontoret. 2013 uppgick Sveriges bidrag till nära 18,5 miljoner USD. Detta innebär att Sveriges bidrag utgjorde 15 procent av de frivilliga bidragen.

Aven publicerad i globalarkivet.se